

застосуванню автоматизованих чат-ботів у комунікації зі споживачами; посиленню контент-стратегій на основі брендovanого журналістського підходу.

Список використаних джерел

1. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html#6-2-3>
2. Digital 2024: 5 billion social media users. We Are Social. URL: <https://wearesocial.com/uk/blog/2024/01/digital-2024-5-billion-social-media-users>
3. Соціальні медіа як інструмент цифрового маркетингу: дослідження сучасних тенденцій та підходів. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/56/56>
4. Цифрові громади. Три прості поради, що виведуть сайт ОТГ на новий рівень. URL: <https://decentralization.ua/news/11336>

НАУКОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЩОДО ВІДБУДОВИ ЗРУЙНОВАНОЇ ВНАСЛІДОК АГРЕСІЇ РФ ІНФРАСТРУКТУРИ

МІРОШНИЧЕНКО ВІКТОРІЯ,

доцент Національного університету
«Києво-Могилянська академія», Україна
([orcid.org /0000-0002-2870-7513](https://orcid.org/0000-0002-2870-7513))

Інфраструктура України внаслідок повномасштабної агресії рф зазнає значних втрат. Загальний обсяг її прямих збитків станом на листопад 2024 р. складає 170 млрд дол. Найбільше втрат понесли житловий сектор (35,3 % підсумку по країні), транспортна інфраструктура (22,7 %), енергетика (8,6 %), промисловість (8,4 %). В регіонах України обсяги руйнації інфраструктури відзначаються значними відмінами. Найвищі показники збитків зафіксовано в східних (на Донеччині – 22,7 % від загального обсягу по країні) і (Харківщині – 19 %) та південно-східних (Луганська – 10,7 %, Запорізька – 10,0 %) областях [1].

Великі обсяги руйнації інфраструктури, а також значні галузеві та регіональні відміни обумовлюють необхідність розробки виваженої

державної політики з її відбудови. В реалізації цього завдання важливе значення має врахування всієї сукупності умов, що впливають на терміни та ефективність будівельних робіт. При обґрунтуванні програм з відновлення інфраструктури, зокрема, визначення регіонів і конкретних пунктів розміщення об'єктів, значною мірою буде сприяти цифровізація всієї сукупності процесів, що забезпечить своєчасне опрацювання кількісних параметрів існуючих передумов, обсягів та термінів постачання необхідних матеріалів і обладнання, вартість виконання робіт, тощо.

Пріоритетне значення у відбудові інфраструктури має логістика. Враховуючи цю обставину, державна політика з відбудови інфраструктури повинна забезпечити розширення відтворення, перш за все, автомобільних і залізничних магістралей, а також вузлових елементів морського та авіаційного транспорту.

За інформацією Міністерства інфраструктури рівень пошкодження доріг пересічно від їх загальної протяжності в регіонах, що були тимчасово окупованими військами РФ або де відбуваються бойові дії, становить біля 10 % [2]. При цьому слід зазначити, що напруга від проходження важкої військової техніки на розтягнення доріг за даними дослідження «Damaging Effect of Moving Tank Loads on Flexible Pavement, Journal of Engineering» діє не тільки горизонтально, але й вертикально, сягаючи максимуму на глибині 3 метрів [3]. Вказану особливість потрібно враховувати при відбудові автомагістралей. При проєктуванні автомобільних магістралей доцільно забезпечити можливість використання окремих їх відрізків як злітно-посадкових смуг для потреб військової авіації. Поряд із зазначеною галуззю, першочергове значення у відбудові інфраструктури у воєнний та повоєнний періоди мають житловий фонд, комунальне господарство, енергетика, заклади охорони здоров'я та освіти.

В структурі господарства України значне місце займає продукція АПК. В підвищенні ефективності його функціонування вагоме значення має відбудова та нарощування потужностей з переробки аграрної сировини, що сприятиме, поряд з розширенням асортименту продуктів харчування, зростання прибутковості експорту. Тому зазначений напрям відбудови і розвитку є також актуальним.

Необхідним етапом проєктування, особливо за умов продовження військових дій, є обґрунтування регіонів розміщення зруйнованих в районах бойових дій підприємств та необхідних новобудов. Вирішенню цього питання сприятиме здійснення районування території України з використанням критеріїв рівня руйнації інфраструктури, безпечності проведення відбудованих робіт, можливостей

збереження відновлених об'єктів та існуючий рівень забезпечення логістикою розглядуваної території і можливостей щодо її вдосконалення.

Аналіз інформації, що характеризує в розрізі адміністративно-територіальних одиниць показники за вказаними критеріями, дозволить виокремити найбільш безпечні щодо відбудови інфраструктури за умов продовження агресії рф регіони, в яких можливо буде розвивати доцільні для нашого часу напрями господарства та забезпечення потреб ЗСУ і населення, в тому числі переміщеного із зони бойових дій [4].

Надзвичайно важливе значення при відбудові інфраструктури України має екологічний підхід, що буде сприяти раціональному використанню природного середовища та збереженню його біорізномайття.

У сфері енергетики, зважаючи на ту обставину, що внаслідок агресії рф були уражені всі розташовані на підконтрольній Україні території теплові та гідроелектростанції, а також 20 теплоелектроцентралей, збитки від чого у виробництві електроенергії сягнули 9 млрд дол. та її передачі – 2,2 млрд дол., переважаючим напрямом електрогенерації за існуючих умов вважається розосередження генеруючих потужностей з пріоритетним використанням відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) та будівництво захисних споруд на енергооб'єктах [1].

Значною мірою цей висновок обумовлений тією обставиною, що вивести з ладу, в результаті військових дій, велику чисельність генеруючих об'єктів порівняно з незначною кількістю потужних електростанцій значно складніше. Таким чином, енергетична безпека є найважливішим критерієм стратегії відновлення галузі. Крім того, функціонування ВДЕ, є безпечнішим щодо збереження навколишнього середовища від забруднення, ніж генерація електроенергії на теплових та атомних електростанціях. Тому темпи зростання виробництва електроенергії залежать від нарощування потужностей і чисельності вказаних об'єктів енергетики, що повинно бути передбачено державною політикою нашої країни в цій галузі розпочинаючи з періоду, коли ще відбувається агресія.

Слід зазначити, що нарощування потужностей генерації електроенергії з ВДЕ великою мірою сприятиме екологізації господарства країни в цілому. На збереження та розширене відтворення природних компонентів має бути спрямована відбудова об'єктів інфраструктури всіх галузей, а також створюваних нових її підприємств і формування територіально-виробничих та соціальних комплексів на зруйнованих війною територіях. Такий підхід має бути

відображений в державній політиці щодо відбудови інфраструктури і забезпечений високопрофесійною екологічною експертизою проєктів.

При цьому, враховуючи великі обсяги існуючих від руйнації будівель відходів, надзвичайно велике значення має створення потужностей для його повторного використання в повному обсязі при формуванні будівельних конструкцій для відбудови зруйнованої інфраструктури. Крім комплексності переробки і обумовленого цим підвищенням ефективності будівництва, це буде сприяти також звільненню значних територій від будівельних уламків та збору таких цінних відходів як металеві конструкції та дерев'яні уламки.

Враховання зазначених пропорцій при формуванні державної політики України, спрямованої на відбудову зруйнованої внаслідок агресії РФ інфраструктури буде сприяти підвищенню ефективності функціонування не тільки окремих відновлених об'єктів, але й різних видів їх територіальних поєднань.

Список використаних джерел

1. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на листопад 2024 р. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/02/KSE_Damages_Report-November-2024-UA.pdf
2. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України за рік від початку повномасштабного вторгнення. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/03/UKR_Feb23_FINAL_Damages-Report-1.pdf
3. Sultan S. A. Damaging Effect of Moving Tank Loads on Flexible Pavement. *Journal of Engineering*. 2010. Volume 16. Number 3. p. 5283–5299. URL: <https://joe.uobaghdad.edu.iq/index.php/main/article/view/2639/1703>
4. Мірошніченко В. В., Тьорло В. О. Вплив воєнного чинника на стан інфраструктури та природного середовища регіонів України після російської агресії. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2024. Т. 9. Вип. 1. С. 66–71.